

20.11.2009

Ryij/KMA

Helsingin kaupunginhallitus
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro 2007-2038/256 Stn dnr Saap./Anl. 23-11-2009 L9	HKL 20.11.2009 Dnro 2007-702/661: P4
--	--

Halken lausuntopyyntö 2007-702/661 (korkeimman hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 26.10.2009)

VALITUS KORKEIMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ (16.9.2009 t.nro 09/0786/2 d:nro 03812/08/2299) KOSKIEN UUSIEN METROVAUNUJEN HANKESUUNNITELMAN HYVÄKSYMISTÄ (Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 21.5.2008 § 134)

Martti Sainio on valituksessaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen vaatinut, että otsikossa mainittu Helsingin hallinto-oikeuden (HHO) päätös kumotaan ja että hänen HHO:lle valituksessa esittämänsä vaatimukset otsikossa mainitun valtuustopäätöksen kumoamisesta ja täytäntöönpanokiellosta hyväksytään.

Helsingin kaupungin HKL-liikelaitos (jäljempänä HKL) uudistaa kaiken asiassa aiemmin lausumansa ja toteaa lisäksi pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa:

Helsingin kaupunginvaltuusto on 21.5.2008 (134 §) päättänyt hyväksyä uusien metrovaunujen hankesuunnitelman joukkoliikennelautakunnan 27.3.2008 päivätyn esityksen mukaisesti siten, että hankinnan kokonaishinta on 105 000 000 euroa (hintataso 3/2008, alv 0 %) ja optiona mahdollisesti hankittavien metrojunien kokonaishinta on 80 000 000 euroa (hintataso 3/2008, alv 0 %) ja vielä hyväksyä, että HKL-liikelaitos rahoittaa lainarahoituksella ensimmäisen vaiheen hankinnasta enintään 95 000 000 euroa ja optiohankinnan enintään 8 000 000 euroa talousarviossa vuosittain päätettävien lainanottovaltuuksien puitteissa siten, että laina neuvotelleen talous- ja suunnittelukeskuksen toimesta ja vielä oikeuttaa HKL-liikelaitoksen sitovasti sopimaan hankkeen toteuttamiseen liittyvät hankintasopimukset.

HKL toteaa, että kaupunginvaltuuston päätökseen voi hakea muutosta valittamalla sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, kaupunginvaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

20.11.2009

Valitusperusteet

Sainion valitusperusteet koskien uusien metrovaunujen hankesuunnitelman liittyvät pääosin hankkeen tarkoituksenmukaisuuteen. Kunnallisvalitusta ei voi tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella. Sainion valitus tulee näiltä osin jättää korkeimmassa hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Sainio ei hyväksy sitä, että HHO on pyytänyt selityksen valituksenalaisesta asiasta väärältä kaupungin toimielimeltä (kaupunginhallitukselta). Sainion mukaan kaupungin antama selitys olisi tullut käsitellä valtuustossa ja ilman kaupunginhallituksen valmistelua. Sainio vaatii, että HHO:n päätös olisi tällä perusteella kumottava. HKL toteaa, kuntalain 23 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja jollei johtosäännössä toisin mainita, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. HKL toteaa vielä, että kaupunginhallitus on ollut myös Helsingin kaupungin johtosäännön 8 §:n nojalla toimivaltainen antamaan selityksen Helsingin hallinto-oikeuteen valituksenalaisesta Helsingin kaupunginvaltuuston tekemästä päätöksestä.

HKL toteaa, että kuntalain 53.1 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat. Kuntalakiin ei sisälly edellä esitettyä tarkempia säännöksiä asian valmistelusta valtuustoa varten. Asian valmistelussa on kysymys hallintomenettelyyn kuuluvasta asian selvittämisestä sen varmistamiseksi, että valtuutetuilla on riittävästi tietoa ratkaistavasta asiasta.

Valtuuston päätöksen perusteluna olleessa kaupunginhallituksen esityksessä on yksityiskohtaisesti perustellen esitetty asian päättämiseksi riittävä selvitys. Valtuustolla on ollut halutessaan mahdollisuus pyytää asiassa lisäselvityksiä. Valtuusto itse harkitsee lähtökohtaisesti, minkälaista selvitystä se katsoo tarvitsevana päätöksenteon pohjaksi. Valtuusto on katsonut voivansa ratkaista asian käytettävissään olevan valmisteluaineiston pohjalta.

Metrovaunujen hankesuunnitelman hyväksyminen, länsimetron hankesuunnitelman ja metron automatisoinnista päättäminen ovat kaikki olleet valtuuston päätettävänä lyhyen ajan kuluessa. Valmistelun kestäessä on yksityiskohtaisesti huomioitu myös hankkeiden vaikutukset toisiinsa. Myös valtuuston päätösten perusteissa on eritelty hankkeiden vaikutuksia toisiinsa. Viime kädessä valtuusto päättää asioiden käsittelyjärjestyksestä valtuustossa. Hankkeet on normaalin päätöskäytännön mukaan päätetty erillisinä päätöskohtina. Menettely ei tee päätöksistä lainvastaisia.

20.11.2009

Selvyyden vuoksi voidaan kuitenkin vielä todeta, että vastoin valittajan käsitystä on selvää, että automaattiajoneuvojen varusteluja ei tulla hankkimaan, jos automaattimetrojärjestelmää ei jostain syystä voida toteuttaa.

HKL toteaa vielä, että kyseessä ei ole ollut hankintaa koskeva päätös, vaan hankesuunnitelman hyväksyminen. Lain julkisista hankinnoista 1 ja 2 §:n mukaan lakia sovelletaan julkisten hankintojen tekemiseen. Lailla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY (ns. hankintadirektiivi) sekä direktiivi 89/665/ETY (valvontadirektiivi). Direktiivien ja lain soveltamisalaan ei kuulu hankesuunnitelmista päättäminen. Metrovaunujen hankintaa koskeva hankintapäätös tulee aikanaan joukkoliikennelautakunnan päätettäväksi. Nyt tehdyllä hankesuunnitelman hyväksymisellä kaupunki ei ole sitoutunut hankkimaan metrovaunuja. Kyseessä ei ole kaupunkia sitova hankintapäätös.

Valittajan väite siitä, että valtuuston päätös on hankintalain ja kaupungin oman hankintasäännön vastainen, on näin ollen lakiin perustumaton ja väärä. Hankintamenettelyä koskevat säännökset tulevat sovellettavaksi HKL suorittamassa myöhemmässä hankintamenettelyssä. Menettelyn oikeudellinen arviointi on mahdollista joukkoliikennelautakunnan asianmukaisen päätöksen jälkeen.

Kuntalain 2 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa ja sille laissa säädetyt tehtävät. Helsingissä toimiva metrolinnetoiminta on järjestetty kunnan yleiseen toimialaan kuuluvana toimintana. Valtuuston toimivaltaan kuuluvat metrolinnetoiminnan harjoittamiseksi tehtävät kalustohankinnat. Valtuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa päättäessään uusien metrovaunujen hankesuunnitelman hyväksymisestä.

Valtuuston päätöksen mukaan

"HKL-Metrolinnetoiminta saa metrojunaliikennöinnistä liikennöintikorvausta, jolla pitkällä aikavälillä rahoitetaan metrojunien investointi- ja käyttökustannukset. Jatkossa läpinäkyvyys- ja kustannusvastaavuus edellyttävät, että liikennöintikorvauksiin sisältyvät myös kalustohankintojen rahoituskustannukset. Maksetut liikennöintikorvaukset jakaantuvat YTV:n kuntien maksettavaksi samassa suhteessa, kun kunkin kunnan asukkaat metrolinnetoimintaa käyttävät."

Kaupunginhallitus on lisäksi kehottanut HKL:ää huolehtimaan siitä, että investoinnin kustannukset tulevat kokonaisuudessaan sisällytetyksi liikennöintikorvauksiin, joiden perusteella kuntien maksuosuudet määräytyvät.

Valtuuston päätös liittyy Helsingin kaupungin metrolinnetoiminnan harjoittamiseen. Lisäksi siinä on myös asetettu vaatimuksia ja tavoit-

20.11.2009

teita Helsingille syntyvien kustannusten jakamisesta kaikkien pääkaupunkiseudun kuntien kesken. Valtuusto ei tältä osin ole ylittänyt toimivaltaansa päättäessään uusien metrojunien hanke-suunnitelmasta.

Kuntalain 91 §:n mukaan valitusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat valmistelua tai täytäntöönpanoa. Kunnallisvalitusta ei voi myöskään tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteilla ja siltä osin kuin valitus koskee asian valmistelua tai on tehty tarkoituksenmukaisuusperusteella, tulee valitus jättää tutkimatta.

Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla liikennelaitos katsoo, ettei kaupunginvaltuuston päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Valtuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen.

HKL katsoo, että Martti Sainion korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemä valitus tulee hylätä ja ettei väliaikaista toimeenpanokieltoa tule määrätä.

Helsingissä 20. päivänä marraskuuta 2009

HELSINGIN KAUPUNGIN HKL-LIIKELAITOS

Matti Lahdenranta
toimitusjohtaja

Yrjö Judström
hallintojohtaja